

DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ SON GELİŞMELER BÜLTENİ



EKONOMİK MODELLER VE STRATEJİK ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Küresel Ekonomik Gelişmeleri İzleme Değerlendirme Dairesi

Sayı 7

Ekim 2013

YÖNETİCİ ÖZETİ

- IMF tarafından Ekim ayında yayınlanan Küresel Ekonomik Görünüm Raporunda, küresel ekonomik büyümenin yavaş tempoda devam ettiği ve mevcut risklerle birlikte önümüzdeki dönemde ekonomik görünümü etkileyecek iki temel gelişme olduğu belirtilmiştir. Bunlardan biri Çin'in geçmiş yıllara nazaran büyümesinin yavaşlaması ve diğeri ise FED'in para politikasında önümüzdeki dönemde atacağı adımlardır. Ayrıca gelişmekte olan ekonomilerdeki sermaye çıkışlarının ekonomileri zayıflatması nedeniyle küresel ekonomik büyümeyi bir miktar sınırlandıracağı öngörülmüştür. IMF, dünya büyüme tahminlerini 2013 ve 2014 yıllarında sırasıyla yüzde 3,2'den yüzde 2,9'a ve yüzde 3,8'den yüzde 3,6'ya düşürmüştür.
- ABD Merkez Bankası (FED) 17-18 Eylül tarihlerindeki toplantısında piyasa beklentisinin aksine aylık tahvil alım programının büyüklüğünü değiştirmemiştir. Küresel piyasalarda beklenti FED'in 85 milyar dolarlık tahvil alım programını bu toplantıdan itibaren kademeli olarak azaltmaya başlayacağı yönündeydi. Mevcut parasal genişleme politikasına devam edeceğini açıklayan FED'in yaşanan mali sıkıntılar nedeniyle tahvil alımını durdurma kararını bir süre erteleyeceği beklenmektedir.
- ABD'de Ekim ayının ilk yarısı, mali dengesizliklerin siyasi krizlere yol açtığı bir dönem olmuştur. 17 Ekim tarihinde borç tavanına ulaşan ABD'deki borç krizi geçici olarak çözümlenmiş ve Hazine'nin 7 Şubat 2014'e kadar borçlanabilmesine imkan sağlanmıştır.
- Avro Bölgesinde son altı çeyrektir devam eden daralma 2013 yılının ikinci çeyreğinde sona ermiş ve bölgede tedrici bir toparlanma başlamıştır. Bu doğrultuda IMF, Küresel Ekonomik Görünüm Ekim 2013 Raporunda Avro Bölgesinin büyüme tahminlerini yukarı yönlü revize etmiştir. Bölgenin 2013 yılında yüzde 0,4 oranında daralacağı, 2014 yılında ise yüzde 1 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.
- Japonya 5 trilyon yen tutarında yeni bir mali teşvik paketi açıklamıştır. Paketin kapsamında yatırımcıları destekleyecek vergi indirimleri ve çeşitli önlemler yer almaktadır.
- Çin'de de son açıklanan ekonomik veriler daha olumlu bir görünüme işaret etmektedir. Merkezi hükümetin mini genişleme adımları neticesinde Çin, yılın üçüncü çeyreğinde yıllık bazda yüzde 7,8 oranında büyümüştür. Göstergelerde kaydedilen olumlu gelişmeye

rağmen, konut sektörü ve gölge bankacılık kaynaklı kredi artışları risk unsuru olmaya devam etmektedir.

- IMF'e göre, Eylül ayında ham petrol fiyatları güçlü talep, arz kesintileri ve artan jeopolitik gerilimler gibi sebeplerle yüzde 0,7 oranında artarak varil başına 108,8 dolar olarak gerçekleşmiştir. Eylül ayının başlarında varil başına 112 dolar gibi yüksek seviyelerde seyreden fiyatlar Libya'dan gelen üretimin artması ve Suriye ile İran'a yönelik kaygıların azalmasıyla Ekim ayının başlarında varil başına 106 dolar seviyelerine inmiştir. Önceki aylarda boru hattı kapasitesinin artmasıyla azalan Brent ve WTI arasındaki fark tekrar artmıştır.

I. KÜRESEL GÖRÜNÜM

IMF tarafından Ekim ayında yayınlanan Küresel Ekonomik Görünüm Raporunda, küresel ekonomik aktivitenin güçlenmeye başlamamasına karşın aşağı yönlü küresel risklerin devam ettiği belirtilmiştir. Önümüzdeki dönemde dünya büyümesine gelişmiş ekonomilerin daha fazla katkı vereceği beklenmekle birlikte ekonomik görünümü etkileyecek iki temel gelişme olduğu belirtilmiştir. İlki Çin'in geçmiş yıllara nazaran büyümesinin yavaşlaması ve diğeri ise FED'in para politikasında önümüzdeki dönemde atacağı adımlardır. Ayrıca gelişmekte olan ekonomilerdeki sermaye çıkışlarının ekonomileri zayıflatmasının küresel ekonomik büyümeyi bir miktar sınırlandıracağı öngörülmüştür. Raporda, küresel ekonomik büyümenin 2013 yılında yüzde 2,9, 2014 yılında ise gelişmiş ekonomilerdeki toparlanma neticesinde yüzde 3,6 olacağı tahmin edilmektedir.

Gelişmiş ekonomilerin, başta ABD ekonomisindeki güçlü bir canlanma ve Japonya'daki parasal genişlemeler neticesinde 2013 ve 2014 yıllarında sırasıyla yüzde 1,2 ve yüzde 2 büyüyeceği tahmin edilmektedir. Avro Bölgesinde çevre ülkelerdeki zayıf ekonomik performans nedeniyle büyümenin zayıf kalacağı, bölgenin 2013 yılında yüzde 0,4 oranında daralması, 2014 yılında ise bir miktar toparlanarak yüzde 1 oranında büyümesi beklenmektedir. ABD ekonomisinde kamu ve özel sektör talebinin güçlenmeye başlamasıyla birlikte, ekonominin 2013 ve 2014 yıllarında sırasıyla yüzde 1,6 ve yüzde 2,6 büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Gelişmekte olan ekonomilerin büyüme tahminleri, FED'in para politikasındaki atacağı adımlar, mali politikanın nötr kalması, reel faizlerin düşük kalması, sermaye akımlarında yavaşlama ve ülkelerin yapısal ekonomik sorunları gibi nedenlerle 2013 Temmuz ayı tahminleri yaklaşık 0,5 puan azaltılmıştır. Gelişmekte olan ekonomilerin 2013 ve 2014 yıllarında sırasıyla yüzde 4,5 ve yüzde 5,1 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. Aynı dönemde Çin'in finansal istikrarı ve ekonomik dengeyi sağlama amacıyla uyguladığı politikalar neticesinde yüzde 7,6 ve yüzde 7,3 oranında büyümesi beklenmektedir.

2013 yılının ikinci yarısında küresel ekonomik aktivitenin, yılın ilk yarısına göre daha güçlü olması bekleniyor olsa da 2013 yılında asıl tema gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomiler arasındaki büyüme farklılıkları olacaktır. Gelişmiş ekonomilerde, Avro Bölgesinde toparlanmaya rağmen sorunlar devam ederken, ABD, Japonya ve İngiltere ekonomilerinde yeniden bir ivmelenme görülmektedir. Gelişmekte olan ekonomilerde ise Latin Amerika ve Asya'daki belli başlı büyük ekonomilerde büyüme yavaşlamakta veya ılıman seyir izlemektedir. Gelişmekte olan ekonomilerdeki yavaşlamanın nedeni geçmiş yıllarda gelişmiş ekonomilerin uyguladığı para politikalarının oluşturduğu büyüme için elverişli ortamın artık devam etmemesidir. Gelişmekte olan ekonomiler açısından bundan sonraki süreçte daha büyük zorluklar ve sorunlar yaşanması muhtemeldir. Özellikle gelişmekte olan ekonomilere yönelen sermaye akımındaki yavaşlama, bu ülkelerdeki varlık fiyatları, cari açık ve kurlar üzerindeki

baskıyı artıracaktır. Bunun yanında gelişmiş ekonomilerde büyümenin toparlanmasıyla beraber faizlerin artması yatırımların yönünün değişmesine yol açabilecektir. Business Monitor International (BMI) tarafından yapılan tahminlerde küresel ekonominin 2013 ve 2014 yıllarında sırasıyla yüzde 2,6 ve yüzde 3,1 oranlarında büyümesi beklenmektedir. Aynı dönemde ABD için yüzde 1,8 ve yüzde 2,8, Çin için yüzde 7,5 ve yüzde 6,7 büyüme beklenmektedir. Avro Bölgesinin ise 2013 yılında yüzde 0,4 oranında daralması, 2014 yılında yüzde 1 büyüme beklenmektedir.

ABD Merkez Bankası (FED) 17-18 Eylül tarihlerindeki olağan toplantısında piyasa beklentisinin aksine aylık tahvil alım programının büyüklüğünü değiştirmemiştir. Küresel

piyasalarda FED'in 85 milyar dolarlık tahvil alım programını bu toplantısından itibaren kademeli olarak azaltmaya başlayacağı beklenmekteydi. FED'in parasal genişlemeden vazgeçeceğine yönelik endişeler neticesinde Haziran ayından bu yana dolar karşısında ciddi değer kaybeden gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri, FED'in son toplantısından sonra kaybını bir miktar telafi etmiştir. Gelişmekte olan ekonomilerde kurlarda geçici bir rahatlama yaşanmış olsa

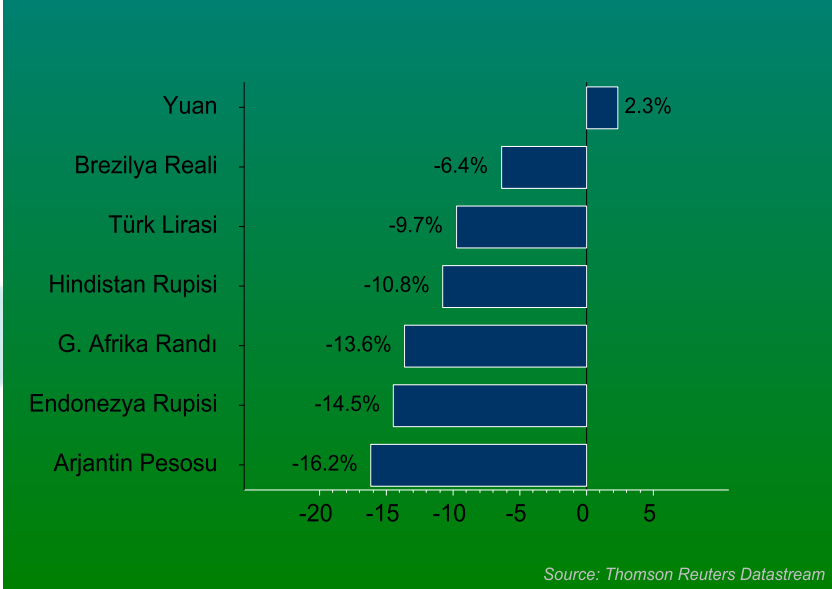
da bundan sonraki süreçte, başta Hindistan ve Brezilya olmak üzere cari açık gibi yapısal sorunları olan gelişmekte olan ekonomiler üzerindeki kur baskısının ve kurlardaki dalgalanmanın devam etmesi beklenmektedir. 2013 yılının başından itibaren Çin hariç gelişmekte olan ekonomiler dolar karşısında değer kaybetmeye devam etmektedir.

JPMorgan tarafından hazırlanan küresel imalat PMI verisi Eylül ayında 53,5 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde HSBC tarafından gelişmekte olan ekonomilere yönelik hazırlanan PMI verisi Eylül ayında 50,8 ile krizin başlangıcı olan 2009 yılının ilk çeyreğinden bu yana en düşük seviyede gerçekleşmiştir. Çin'de ılımlı toparlanma görülürken Hindistan ekonomisinde hizmetler sektöründeki zayıflama nedeniyle ekonomik aktivite 2009 yılı Mart ayından bu yana en düşük seviyede gerçekleşmiştir. Gelişmekte olan ekonomilerdeki yavaşlamanın aksine küresel PMI'da gelişmiş ekonomiler kaynaklı yukarı yönlü ivmelenme, ekonomik büyüme farkının daralmaya ve küresel ekonominin dengelenmeye başladığına işaret etmektedir.

IMF tarafından ortalama Brent petrol fiyatı 2013 yılında varil başına 104,5 dolar olarak tahmin edilmiştir. Gıda fiyat endeksinin de 2013 yılında bir miktar artması beklenmektedir. ODKA Bölgesi'nde artan huzursuzluk ve jeopolitik gerilim nedeniyle petrol fiyatlarında artış riski yükselmiştir. Yükselen piyasalardaki büyümenin yavaşlamanın emtia fiyatları üzerinde hissedilir derecede etkisi olmuştur. Emtia fiyatları ve yükselen piyasalardaki ekonomik büyüme hızı arasındaki korelasyon yüksektir. Petrol talebi özellikle Çin, Hindistan ve Orta Doğu'da azalmıştır. Kömür ve doğal gaz fiyatları düşse de petrol fiyatları çeşitli arz kesintileri ve ODKA Bölgesi'ndeki jeopolitik kaygılarla varil başına 105 doların üstünde kalmıştır.

Dolar Karşısındaki Kur Kayıpları

1 Ocak 2013'e Göre Yüzde Değişim - 23/10/2013 tarihine kadar



II. BÖLGESEL GÖRÜNÜM

A. GELİŞMİŞ EKONOMİLER

1. ABD

IMF Raporunda ABD'nin 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin büyüme rakamları sırasıyla 0,1 ve 0,2 puan indirilerek yüzde 1,6 ve yüzde 2,6 olarak tahmin edilmiştir. Aynı paralelde FED, 17-18 Eylül tarihindeki toplantısında, ekonomiye ilişkin tahminlerini aşağı yönlü revize etmiştir. Haziran ayında 2013 yılına ilişkin olarak yüzde 2,3-2,6 aralığında tahmin edilen büyüme, Eylül ayında yüzde 2,0-2,3 olarak revize edilmiştir. 2014 yılı büyüme tahmini ise yüzde 3-3,5 aralığından yüzde 2,9-3,1 aralığına indirilmiştir.

17-18 Eylül tarihinde yapılan FED toplantısında tahvil alımına devam edilmesi yönünde karar alınmasının yanı sıra, FOMC toplantılarındaki katılımcıların hemen hemen hepsinin 2015 yılında yüzde 0-0,25 bant aralığındaki düşük faiz oranı politikasından çıkılması ve faiz artırımına gidilmesi gerektiği yönünde görüşe sahip olması, gelişmekte olan ülkelere rahat bir nefes aldırıştır. Son dönemde yaşanan mali sıkıntıların da eklenmesiyle birlikte FED'in tahvil alımını durdurma kararını erteleyeceği ihtimali de güçlenmektedir.

Ekim ayının ilk yarısı, mali dengesizliklerin siyasi krizlere yol açtığı bir dönem olmuştur. Öncelikle, 1 Ekim tarihinde başlayan 2014 mali yılı bütçe görüşmelerinde "Obamacare" olarak bilinen sağlık reformuna ilişkin anlaşmazlıklar nedeniyle Kongre'de uzlaşa sağlanamamış ve Senato'ya gelen bütçe, 46 "evet" oyuna karşılık 54 "hayır" oyuyla reddedilmiştir. Yaşanan uzlaşmazlık, harcama yetkisi sona eren hükümetin faaliyetlerinin durmasına neden olmuştur.

16 gün boyunca yaşanan bütçe krizine ek olarak, 17 Ekim tarihinde borçlanma limitine ulaşılabilecek olması da diğer bir mali problem olarak gündemde yer almıştır. G-20 maliye bakanları ve merkez bankası başkanları, ABD'nin küresel ekonomide de belirsizliklere yol açan kendi bütçe sorunlarıyla başa çıkma yolunda acil adımlar atması çağrısında bulunmuştur. Ancak yaşanan mali kriz, 16 Ekim gecesi Başkan Obama'nın hükümetinin kapanmasına son veren ve ülkenin borç limitini 7 Şubat 2014 tarihine kadar yükselten kanunu imzalamasıyla son bulmuştur.

Yaşanan bütçe krizinin bilançosu şöyledir:

- Kısa vadede; güvenlik, sağlık ve posta gibi alanlar dışında kalan kamu görevlilerinin zorunlu olarak ücretsiz izne gönderilmesi, kriz çözülünceye kadar zorunlu olmayan tüm federal hizmetlerin durdurulması, NASA'nın faaliyetlerinin durması, federal fonlardan gelir sağlayan belediye hizmetlerinin aksaması ile müze ve ulusal parkların kapanması gibi etkiler yaratmıştır.
- S&P'nin yaptığı çalışmaya göre, ABD hükümetinin, 1 Ekim'den itibaren harcama yapma yetkisi bulunmadığı için 800 bin kamu çalışanını zorunlu izne göndermesinin ABD ekonomisine yaklaşık 24 milyar dolar zarar verdiği tahmin edilmiştir.
- Siyasi belirsizlik ortamının yılın dördüncü çeyreğindeki büyüme oranını daha da düşüreceği ve yatırımcı üzerinde olumsuz etki yaratacağı tahmin edilmektedir.

Yaşanan anlaşmazlıkların ABD büyümesini olumsuz etkileyeceğine yönelik tahminler, FED'in tahvil alımını azaltma yönündeki politikasını bir süre daha erteleyeceği beklentilerine neden olmuştur. Buna bağlı olarak, dolar diğer ülke paraları karşısında değer kaybetmiştir. Buna

ek olarak, kredi derecelendirme kuruluğu Fitch, borçlanma limitinin zamanında artırılamaması ihtimaline dikkat çekerek ABD'nin AAA olan kredi notunun görünümünü "negatif"e indirmiştir.

ABD'de tarım dışı istihdam Eylül ayında beklentilerin oldukça altında kalarak, 148 bin kişi olarak gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı ise yüzde 7,2 oranına gerileyerek 2008 yılı Kasım ayından bu yana en düşük seviyeye inmiştir.

Ağustos ayında 81,8 endeks seviyesinde olan tüketici güveni, Eylül ayında bir miktar daha gerileyerek 79,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Son dönemlerde yaşanan politik çıkmazların ve borç tavanı tartışmalarının genişlemeye zarar verebileceği endişesiyle, Ekim ayında endeksin daha da düşeceği tahmin edilmektedir.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) tarafından yayınlanan rapora göre, bu yılın son 2 çeyreğinde günlük 10 milyon varil petrol üretimine ulaşan ABD'nin 2014 yılında petrol üretiminde Rusya'yı geçeceği değerlendirilmektedir. Rapora göre, 2014'te ABD'nin petrol üretimi günlük 11 milyon varil düzeyine çıkacaktır. Ajans, dünyanın en büyük petrol üreticileri arasında yer alan Rusya'nın ise 2014 yılı petrol üretimini günlük 10,86 milyon varil olarak öngörmüştür.

2. Japonya

Japonya ekonomisinde, toparlanma ılımlı bir şekilde sürmektedir. 2013 yılı ikinci çeyrek büyümesi yüzde 2,6'dan yüzde 3,8'e revize edilmiştir. İhracatta kaydedilen aşamalı yükseliş, şirket karlarındaki artışlar ve buna bağlı olarak yatırımlardaki artışlar, istihdam piyasasındaki olumlu görünüm, özel tüketimin artan bir eğilim sergilemesi ve son dönemde fiyatlardaki gelişmelerin deflasyonun bittiği yönünde sinyaller vermesi bu toparlanmanın arkasında yatan nedenler arasında sayılabilir. Diğer yandan, Japonya'nın 2020 Olimpiyatları'nı düzenleme hakkını kazanmasının, inşaat, altyapı, turizm gibi birçok alanda olumlu etki göstereceği ve güveni destekleyerek ülkenin toparlanmasına yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

Japonya Hükümeti, 1 Ekim 2013 tarihinde 5 trilyon dolarlık teşvik paketini açıklamıştır. Bu teşvik paketi kapsamında yatırımcıyı rahatlatacak vergi indirimleri de gündeme alınmıştır. Böylelikle, yasaların yeniden gözden geçirilmesi ve şirketlerin önünün açılması planlanmaktadır. Deflasyonist durumdan çıkış için tüketimi canlandırmaya yönelik politika yapımcılar, yüksek borç oranları ve bozulan kamu dengeleri nedeniyle karar almada zorluk yaşamaktadır. Dolayısıyla ekonominin finansmanı için 1997'den bu yana ilk kez satış vergisinde artırıma gidecek olan Japonya'da satış vergisinin de yüzde 5 oranından yüzde 8 oranına çıkarılması planlanmaktadır. Mali sıkışmanın, tüketim harcamalarını olumsuz etkileme riski bulunmaktadır.

Japonya Merkez Bankası (BOJ) FED'in aksine, küresel büyümeyi desteklemeyi sürdüreceğini dile getirmiş ve bu paralelde, 4 Ekim 2013 tarihli toplantı sonrasında para politikasına devam edeceğini açıklamıştır. Ancak Hükümetin ek mali teşvik paketi açıklaması karşısında, ilave parasal teşvik politikası benimsenmemiş ve mevcut parasal teşvik politikasının devam edeceği belirtilmiştir. Yüzde 2 enflasyon hedefiyle uyumlu olarak niteliksel ve niceliksel para politikasına devam edeceğini ve para tabanını yıllık 60-70 trilyon yen artırma planını değiştirmedeğini açıklayan BOJ'un aldığı kararın alt detayları şöyledir:

- Yıllık ortalama 50 trilyon yen tutarında kamu tahvili satın alınacaktır. Alınacak bu tahvillerin vadesi ortalama yedi yıl olarak belirlenmiştir.
- Banka, yıllık ortalama 1 trilyon yen tutarında borsa yatırım fonu ve 30 milyar yen tutarında gayrimenkul yatırım fonu satın alacaktır.

- Şirket tahvilleri alımlarına ise, 2013 yılı itibarıyla ticari kâğıtların miktarı 2,2 trilyon yene ve şirket tahvillerinin miktarı 3,2 trilyon yene ulaşana kadar devam edilecektir.

3. Avro Bölgesi

Avro Bölgesinde son altı çeyrektir devam eden daralma 2013 yılının ikinci çeyreğinde sona ermiş ve bölgede tedrici bir toparlanma başlamıştır. Bu doğrultuda IMF, Küresel Ekonomik Görünüm Ekim 2013 Raporunda Avro Bölgesinin büyüme tahminlerini yukarı yönlü revize etmiştir. Bölgenin 2013 yılında yüzde 0,4 oranında daralacağı, 2014 yılında ise yüzde 1 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Ağustos ayında 51,5 olarak gerçekleşen ve son 5 aydır yükseliş gösteren PMI endeksi, Eylül ayında geçtiğimiz 27 ayın en yükseği olan 52,2 seviyesine yükselmiştir. PMI endeksine ülkeler bazında bakıldığında ise geçtiğimiz 29 ayın en hızlı yükselişini İtalya gerçekleştirmiştir. İtalya'da reel ekonomik faaliyetin canlanmasıyla birlikte, iş kayıpları Nisan 2011 tarihinden bu yana olan dönemdeki en düşük seviyesine gerilemiştir. Fransa'da endeks 50,5 seviyesiyle geçtiğimiz 20 ayın en yüksek değerine ulaşmıştır. 2013 yılının ikinci çeyreğinde gerçekleşen pozitif büyüme Almanya'nın öncülüğünde, Fransa'nın da yeniden canlanmaya başlaması sayesinde gerçekleşmiştir. Avro Bölgesi mevsimsel düzeltilmiş sanayi üretimi verilerine bakıldığında Almanya ve Hollanda'da bir ivmelenme görülmektedir. Ağustos ayında sanayi üretimi bölge genelinde yüzde 1 oranında artmıştır.

Birleşmiş Milletler tarafından 9 Ekim 2013 tarihinde yayınlanan Aylık değerlendirme raporunda, Avro Bölgesinde tedrici bir toparlanmanın yaşandığı belirtilmiştir. Toparlanmaya paralel olarak, Avrupa Duyarlılık Endeksi hem Avro Bölgesi hem de Birlik genelinde yükselmeye devam etmiş, Bölgede Ağustos ayında 95,3 seviyesinde gerçekleşen endeks Eylül ayında 96,9 seviyesine yükselmiştir. Ekonomideki iyileşmenin itici gücünü merkez ülkeler ve özel kesimin tüm sektörleri oluşturmuştur.

Avrupa Merkez Bankası Para Kurulu tarafından 2 Ekim 2013 tarihinde gerçekleştirilen toplantı sonrasında, faiz oranlarında herhangi bir değişikliğe gidilmeyeceği belirtilmiştir. Avro Bölgesinde, 2013 yılının ikinci çeyreğinde pozitif büyüme gerçekleştiği fakat bu iyileşmenin tedrici olduğu tespit edilmiştir. Yurtiçi talebi desteklemek ve finansal piyasalardaki iyileşmelerin reel ekonomiye daha güçlü bir şekilde yansımaları sağlayabilmek için geleneksel olmayan para politikalarına devam edileceği belirtilmiştir. Çünkü Bölgede işsizlik oranları hala yüksek seviyelerde seyretmekte, kamu ve özel kuruluşlar bütçelerini düzeltmeye devam etmektedirler.

Avrupa Birliği ile Kanada arasında görüşmelerine 2009 yılında başlanan serbest ticaret anlaşması AB Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso ile Kanada Başbakanı Stephen Harper tarafından imzalanmıştır. Avrupa Birliğiyle ilk defa bir G-8 ülkesi arasında imzalanan bu anlaşmanın AB'nin transatlantik pazarı açısından kritik önem taşıdığı belirtilmiştir.

22 Eylül tarihinde yapılan Almanya federal seçimini beklenildiği üzere Angela Merkel yüzde 40'ı aşan bir oranla kazanmış ve sandalye çoğunluğunu elde etmiştir. Ancak seçim zaferi Merkel'in tek başına iktidar olmasına yetmemektedir. Koalisyon hükümeti kurulması için görüşmeler devam etmektedir. Seçim sonuçları Almanya'nın Avro Bölgesi politikalarında bir değişiklik yaşanmayacağına işaret etmektedir. Almanya'nın mali konsolidasyon politikalarındaki sıkı duruşunda bir yumuşama ve yapısal reformların hızlandırılması konusunda istekliliğinin de artacağı beklenmektedir.

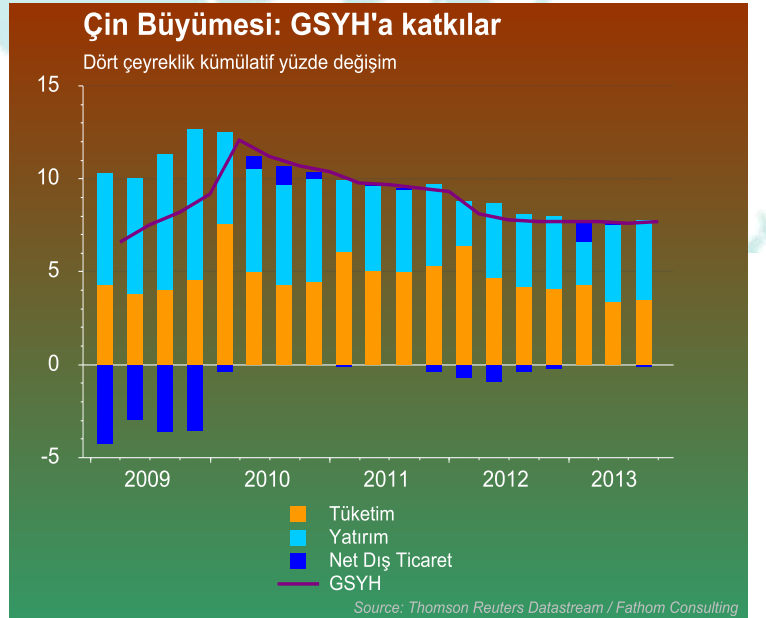
B. YÜKSELEN VE GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER

1. Çin

Çin’de GSYH büyümesi yılın üçüncü çeyreğinde uygulanan mali politikalar neticesinde yüzde 7,8 ile beklentilerin bir miktar üzerinde gerçekleştirmiştir. Bu çeyrekte hizmetler sektörü büyümesi yüzde 8,4, sanayi sektörü büyümesi yüzde 7,8 olarak gerçekleşmiştir. Çin merkezi hükümetinin özellikle büyümeyi desteklemek amacıyla demiryolu harcamalarını artırması ve vergi kesintilerine gitmesi üçüncü çeyrekteki büyümeyi olumlu etkilemiştir. Yılın ilk üç çeyreğinde yıllık bazda yüzde 7,7 ile yüzde 7,5 olan büyüme hedefinin üzerinde büyüme sağlanmıştır. Çin merkezi hükümeti tarafından yılın geri kalanında büyüme hedefini gerçekleştirmek için küçük ölçekli şirketlere finansal destek verilmesi, dış ticaret büyümesinde istikrar sağlanması, kapasite fazlalarında kesinti yapılması ve tüketim için yeni çözümler üretilmesi yönünde adımlar atılacağı belirtilmiştir. Bununla birlikte konut fiyatlarının artmaya devam etmesi, gölge bankacılık kaynaklı kredilerde artışın devam etmesi yılın ikinci yarısında büyüme üzerindeki olumsuz riskler olmaya devam etmektedir.

Açıklanan aylık ekonomik göstergeler ekonomide bir ivme yakalandığını göstermektedir. Sanayi üretimi Eylül ayında yüzde 10,2, perakende satışları ise yüzde 13,3 artarak yılın son çeyreğindeki büyüme açısından iyimser sinyaller vermiştir. Ayrıca HSBC tarafından açıklanan öncü veriye göre Ağustos ayında 50,1 seviyesinde olan imalat PMI Eylül ayında 50,2’ye yükselmiştir. Resmi hizmet PMI verisi ise Eylül ayında bir önceki aya göre 53,9’dan 55,4 seviyesine yükselerek son altı ayın en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, gıda fiyatlarında yaşanan artış nedeniyle Ağustos ayında yüzde 2,6 olan enflasyon oranı Eylül ayında yüzde 3,1’e yükselmiştir. Aynı dönemde gıda fiyatları yüzde 6,1 oranında artmıştır.

Son dönemde yavaşlama eğilimi sergileyen Çin ekonomisinde, üçüncü çeyrek büyüme verisinden sonra yılın geri kalanı için iyimser bir beklenti oluşmuştur. GSYH’ya katkılar incelendiğinde yatırımların büyümeye katkısının halen yüksek seviyelerde olduğu görülmektedir. Çin ekonomisinin iç tüketime odaklı bir ekonomi haline getirme reformlarının hala istenen seviyede olmadığı ve etkilerinin kısa vadede görülmesinin zor olduğu anlaşılmaktadır. Önümüzdeki dönemde yüksek olan hane halkı tasarruflarının tüketime kaydırılması için ilave adımların atılması gerekli görülmektedir.



Çin’de Ekim ayında yapılan 18. Çin-Rusya Başbakanlar toplantısında taraflar arasında stratejik işbirliklerini artırmak amacıyla yirmi bir alanda ikili işbirliği antlaşmasına imza atılmıştır. İki ülke arasında yapılan görüşmelerde temel amaç tarafların ileri teknoloji ve inovasyon alanlarında işbirliğini güçlendirmektir. Yapılan görüşmelerde ekonomi, yatırım ortaklığı, enerji kaynaklarına erişim, nükleer enerji, kültür, kamu, öğrenci değişimi, spor ve

turizm gibi alanlarda uzlaşma sağlanmıştır. Bununla beraber iki ülke arasındaki görüşmelerde temel konu enerji konusu üzerinde yoğunlaşmış bulunmaktadır.

2. Hindistan

Yükselen Asya'nın iki büyük devinden biri olan Hindistan'da- gıda fiyatlarındaki artışın da etkisiyle-enflasyonist baskılar ivme kazanmıştır. Düşük büyüme ve yüksek enflasyonun yanı sıra ülke yüksek bütçe ve dış açıklarla karşı karşıya kalmıştır. Harcamaların yüksek, gelirlerin düşük olması mali dengesizlikleri artırmış, buna bir de finansal kısıtlar eklenmiştir. Arz tarafındaki darboğazlar nedeniyle ithalat talebinin artması ihracat performansı üzerinde baskı oluşturmuştur. Hindistan rupisinin tekrar bir miktar istikrar kazanması ve ticaret açığının daralmasıyla ülkede makroekonomik görünüm iyileşmiştir.

BMI Yükselen Piyasalar İzleme Raporunda Hindistan ekonomisine yönelik tespitlerde bulunulmuştur.. Mali dengesizlikleri gidermek için sürdürülebilir sağlam politikalar uygulanmalı, vergi ve sübvansiyon reformları yapılmalı, finansal kısıtlamalar azaltılmalıdır. Potansiyel hasılayı artırmak ve orta vadede cari dengedeki bozulmayı düzeltmek, arz darboğazlarını azaltmak için politikalar geliştirilmeli, politik belirsizlik azaltılmalı ve ticari ortam geliştirilmelidir.

3. Brezilya

Brezilya'da enflasyonun hızlı ve hedefin üzerinde olması nedeniyle Brezilya merkez bankası faiz artırımına gitmiştir. Real son 6 ayda önemli para birimleri arasında en çok değer kaybeden para birimi olmuştur. Merkez Bankası 10 Ekim 2013 tarihinde zayıf para biriminin enflasyonu yavaşlatma çabalarını zorlaştırması nedeniyle politika faizi olan Selic faizini yüzde 9'dan yüzde 9,5'e çıkarmıştır. Brezilya Merkez Bankası Nisan'dan bu yana borçlanma maliyetlerini 200 baz puan artırmıştır. Brezilya, son 3 yılda enflasyonun, hedef seviyenin orta noktası olan yüzde 4,5'in üzerinde seyretmesinden ötürü borçlanma maliyetlerini en çok yükselten ülke olmuştur.

Kaynaklar:

- 1) IMF – IFS veri seti
- 2) Eurostat ve AB Komisyonu
- 3) Thomson Reuters – Datastream
- 4) OECD Main Economic Indicators
- 5) National Bureau of Statistics of China
- 6) IMF World Economic Outlook (Temmuz ve Ekim 2013)
- 7) Avrupa Merkez Bankası (ECB)
- 8) The Institute of International Finance (IIF)
- 9) Business Monitor International
- 10) World Bank-Developing Trends
- 11) IMF- Comodity Market Review